

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ КАЛЛАНА

information warfare]. *Scientific professional journal of the SSPU. Series pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. No. 1–2 (135–136). pp. 261–270. DOI: 10.24139/2312-5993/2024.01-02/064-081. Available at: <https://pedscience.sspu.edu.ua> (Accessed 02 Jan. 2025). [in Ukrainian].

19. Yahunov, V.V. (2002). *Zahalnodydaktychni osnovy navchannia viiskovosluzhbovtiv strokovoi sluzhby Zbroinykh Syl Ukrainy* [General didactic foundations of training of conscripts of the Armed Forces of Ukraine]. *Doctor's thesis*. Kyiv, 432 p. [in Ukrainian].

20. Yurchak, Yu., Zhuravel, V. & Burbela, S. (2024). Relevance of countering the negative information and psychological impact on the personnel of a state border guard agency in wartime. *Honor and Law*. Issue 1, No. 88. pp. 32–

36. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2023/3/86/287110> [in English].

21. Yurchak, Yu., Bilorus, A., Misheniuk, R. (2024). Specificity of informational and psychological counteraction in the ancient world and before the beginning of the New time]. *Youth & market*. No. 7–8 (227–228). pp. 127–137. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.308802>. [in Ukrainian].

22. Yurchak, Y. (2024). Specificity of informational and psychological countermeasure of propaganda for personal membership during the first world war. *Pedagogy and Education Management Review*, No. 3(17), pp. 28–34. DOI: <https://doi.org/10.36690/2733-2039-2024-3-28-34> [in English].

Стаття надійшла до редакції 10.02.2025

УДК 371.2: 378

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.321975>

Алла Моренцова, викладач кафедри англійської мови
технічного спрямування №1 факультету лінгвістики
Національного технічного університету України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ КАЛЛАНА

У статті розглядаються методики опанування англійської мови, що застосовуються при вивченні іноземних мов у закладах вищої освіти. Констатується необхідність забезпечення розвитку у студентів навичок аудіювання та говоріння для англійської мови за професійним спрямуванням. Вказується на можливість застосування адаптованого до умов викладання методу Каллана при виникненні у студентів труднощів із говорінням та сприйняттям на слух англійської мови. Наводяться обґрунтування використання зазначеного методу як додаткового матеріалу або як адаптивної стратегії викладання.

Ключові слова: вивчення англійської мови; метод Каллана; методичне забезпечення; практична ситуація; працевлаштування.

Лит. 8.

Alla Morentsova, Lecturer
of the Technical English Department No.1, Linguistics Faculty,
National Technical University of Ukraine
“Kyiv Ihor Sikorskiy Polytechnic Institute”

IMPROVING COMMUNICATIVE AND SPEECH COMPETENCIES USING THE CALLAN METHOD

The article discusses methods of teaching English in higher technical education institutions for foreign language studies. It emphasizes the need to develop students' listening and speaking skills in a professional field. The Callan Method adapted to specific learning conditions, is recommended when students have difficulties in speaking and understanding spoken English. Justifications are provided for using this method as supplementary material or an adaptive teaching strategy. The article states that current legislation in Ukraine requires proficiency in English for certain positions, which serves as additional motivation for students to learn the language. The increasing use of English in public spheres highlights the need for an optimally organized learning process that aligns with modern requirements and real teaching conditions. The author examines various foreign language teaching methods, with a particular focus on the Callan Method. To date, this method has not been widely implemented in higher education institutions. Classroom instruction using the Callan Method is time-consuming and offers a limited vocabulary. However, it can be effective for students who experience psychological barriers to using a foreign language. Also, lessons using this method enrich the vocabulary with phrases and set expressions. The author suggests using this method to practice spoken English when preparing students of higher technical educational institutions. It is suggested to use the Callan method when preparing individual topics that require active listening and speaking in English. For such topics, a sufficient number of typical syntactic structures, including interrogative sentences and corresponding responses, can be developed.

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ КАЛЛАНА

The aim of this study is to substantiate the adapted use of the Callan method as a tool for enhancing listening and speaking skills and as a tool for helping students overcome psychological barriers to using English. The introduction of new and the adaptation of existing English teaching methods are crucial for improving language education in Ukraine.

Keywords: English language learning; Callan Method; methodological support; practical situation; employability.

Постановка проблеми. Ухвалений Верховною Радою України 4 червня 2024 р. Закон “Про застосування англійської мови в Україні” створює додаткові передумови для розвитку системи мовної освіти з адаптацією її до потреб ринку праці та суспільства майбутнього [5]. Цим Законом закріплюється сприяння державою вивченню англійської мови як мови міжнародного спілкування в Україні. Також встановлюються певні вимоги щодо відповідного рівня володіння англійською мовою особами, які займатимуть визначені Законом посади. Щодо сфери освіти, то затверджується обов’язкове вивчення англійської мови в закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти з урахуванням відповідних освітніх програм цих закладів [5]. Впровадження означених змін красномовно свідчить про прагнення України до зміцнення позицій країни у світовій спільноті.

Сучасна освіта має готувати людину до викликів завтрашнього дня. У цьому контексті важливу роль відіграють інноваційні стратегії та методи викладання іноземних мов, які дають можливість удосконалити мовну освіту та зробити її максимально практикоорієнтованою. Особлива увага відводиться розробці індивідуальних освітніх траєкторій, які враховують здібності та потреби кожного учня, а також сприяють формуванню суб’єктності майбутніх спеціалістів. Ключовим результатом таких змін стає підготовка випускників, здатних не лише читати та писати англійською мовою, а й вільно говорити, розуміти усне мовлення і ефективно викладати свої думки. Така підготовка формує базу для успішної професійної реалізації фахівців та сприяє розвитку у них комунікативних навичок, необхідних у сучасному світі, готує до ефективної взаємодії у міжнародному професійному середовищі. Для досягнення вищезазначених цілей у закладах вищої освіти викладаються навчальні дисципліни з іноземної мови. Наприклад, такі: “Практичний курс іноземної мови професійного спрямування”, “Практичний курс іноземної мови для наукової комунікації” або “Практичний курс іноземної мови для ділової комунікації” та інші. Чинні сьогодні робочі програми навчальних дисциплін (Силабуси) містять виклад структурованого змісту навчальної дисципліни, обсяг (навчальний час на її засвоєння) та види підсумкового контролю, перелік рекомендованих підручників, інших методичних і дидактичних матеріалів. При розробці програм навчальних дисциплін враховуються новітні досягнення та перспективні напрями розвитку відповідної науки й галузі

техніки; забезпечується послідовність викладання та необхідні міждисциплінарні зв’язки. У програмах враховується мотивація навчання студентів, виховання інтересу до спеціальності, розуміння суспільної значущості своєї праці. Силабуси врегульовують взаємну відповідальність викладача і здобувача. У них також наводиться методика опанування навчальної дисципліни, за якою передбачається розкриття інформації про всі навчальні заняття та надання рекомендацій щодо їх засвоєння. Рекомендації надаються у вигляді календарного плану або деталізованого опису кожного заняття і запланованої роботи. Після засвоєння навчальної дисципліни студент має підтвердити визначені очікувані результати навчання шляхом демонстрації набутих здатностей (компетентностей).

За таких умов постає завдання щодо вибудовування методів опанування англійської мови майбутніми випускниками, які забезпечили б високий рівень володіння англійською мовою з урахуванням сучасних специфік професійної підготовки фахівців – випускників немовних факультетів технічних закладів вищої освіти.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблемам методик вивчення такої навчальної дисципліни, як англійська мова, на немовних факультетах технічних закладів вищої освіти присвячено багато робіт як українських, так і зарубіжних науковців та методистів. Серед публікацій окремої уваги заслуговують інтерактивні методики, спрямовані на розвиток навичок аудіювання та говоріння для англійської мови за професійним спрямуванням [7]. Вітчизняні науковці плідно працюють над розробкою і вдосконаленням методик навчання іноземних мов (М. Скуратівська, О. Тарнопольський, Р. Гришкова, В. Филипська, О. Альошина, В. Безлюдна, О. Комар та інші).

Інтегрованому підходу для ефективного вивчення мови, а саме, коли використовуються чотири мовленнєві навички (аудіювання, говоріння, читання та письмо) присвятила декілька робіт О. Чевичелова, констатуючи, що “аудіювання розвиває говоріння, а говоріння допомагає формуванню сприйняття мови на слух” [8]. Вона зазначає, що “формування продуктивних навичок студентів (говоріння, письма)” становить складнішу задачу. У висновку статті зазначається: “Для ефективного використання інтегративного підходу до формування мовленнєвих навичок необхідно враховувати особливості покоління студентів” [8].

На важливість вивчення термінів та виразів ділової англійської лексики, що полегшує сприйняття на слух англійської мови вказує Л. Байдак і одно-

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ КАЛЛАНА

час пропонує застосовувати вправи на аудіювання телефонної розмови та складання усних діалогів [1]. Думку, що на відміну від застарілого “граматико-перекладного методу” треба прагнути до комунікативного методу у версії, коли відбувається “домінування мовного продукування над мовною правильністю, коректністю, помилки допускаються”, висловлює М. Кудря [3]. Проте він при цьому зауважує, що при використанні комунікативного методу у такий спосіб засвоювана мова є досить неякісною, “комунікативна компетенція досить таки швидко досягає своїх меж”.

Оглядаючи сучасні педагогічні технології та методики викладання іноземних мов у закладах вищої освіти за європейськими стандартами, В. Филипська робить висновок, що основними новаціями в підходах до викладання англійської мови в Україні є, зокрема, розвиток компетенцій у всіх чотирьох видах мовленнєвої діяльності (читанні, аудіюванні, письмі й говорінні) [6].

Методики вивчення іноземних мов, зокрема, англійської мови, є дуже поширеною темою досліджень серед зарубіжних фахівців (J. Richards, T. Rodgers, Khaled Jebahi, Khalifa Mohammed Al-Khamisi, Yogesh Kumar Sinha та інші). У книзі “Підходи та методи у викладанні мови” Дж. К. Річардс та Т. С. Роджерс узагальнюють відомі методики та тенденції у викладанні мови у ХХ ст. [11]. Вони підтверджують обґрунтованість сучасних комунікативних підходів, а саме комунікативного методу (Communicative Language Teaching) і натурального підходу (Natural Approach), який спирається на процес природного оволодіння іноземною мовою на відміну вивчення та навчання із застосуванням занурення у мовне середовище.

Халед Джабахі у скороченому огляді методик вивчення іноземної мови разом з іншими згадує дещо застарілий метод аудіолінгвізму [10]. З акцентом на двох основних навичках – слуханні та мовленні, цей метод використовувався для розвинення швидкості мовлення учнів із зосередженням особливої уваги на правильній вимові, наголошуванні, ритмі та інтонації. Цей метод був досить поширений до того часу, коли почав поступатися місцем комунікативному підходу.

За результатами дослідження наукових публікацій можна зазначити переконливість та доведеність ефективності застосування комунікативного методу, який повинен розумно поєднувати системний і змістовий підходи. На сьогодні є поширеною така варіація комунікативного методу, як комунікативно-когнітивний метод. Надалі тривають розвиток та вдосконалення методів вивчення іноземних мов за різними напрямками, що відображають специфіку навчання іноземної мови в різних умовах. Тому є важливим дослідження багатообіцяючих методів на практиці з метою виявлення найбільш результативних.

Метою статті є обґрунтування адаптованого застосування методу Каллана як такого, що може забезпечити підвищення рівня володіння студентами англійською мовою та допомогти подолати психологічний бар’єр у використанні англійської мови із розгляданням його застосування при підготовці студентів технічного закладу вищої освіти.

При дослідженні теми був використаний комплекс теоретичних методів, зокрема таких, як аналіз, порівняння, узагальнення та систематизація.

Виклад основного матеріалу дослідження. У роботі розглядається приклад впровадження інтерактивного підходу, адаптованого для успішного розвитку навичок аудіювання і говоріння англійською мовою під час вивчення дисципліни “Практичний курс іноземної мови професійного спрямування”. Ця дисципліна охоплює ключові аспекти, пов’язані з документообігом, діловим листуванням і виробничими переговорами іноземною мовою. Під час вивчення курсу студенти розвивають загальні компетенції, включаючи здатність ефективно спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово. Отримані навички дозволяють студентам вільно обговорювати соціально-побутові та професійні питання, працювати з документацією, пов’язаною із професійною діяльністю, а також застосовувати спеціальну термінологію для спілкування з колегами, проводити пошук текстової інформації з технічної та професійної тематики. Застаріла система викладання іноземних мов, коли всі вивчали іноземні мови, але не могли ними спілкуватися, давно залишилася позаду. Важливим елементом курсу є практика аудіювання. Очевидно, що навички сприйняття англійської мови залежать від обсягу вивченої лексики. Без достатньої підготовки впевнене спілкування стає складним, позаяк носії мови часто розмовляють швидко, із плавним перебігом слів, що ускладнює відокремлення мовних одиниць та розуміння загалом. До певних мовних особливостей можна звикнути лише за рахунок регулярної практики. Активне навчання із зануренням у мову може допомогти значно поліпшити аудіювання, проте для цього необхідно володіти базовими знаннями. До того ж часто трапляються ситуації, коли студенти через такі психологічні чинники, як самотність, страх невдачі або нерозуміння та можливі граматичні помилки побоюються говорити англійською, навіть коли вміють добре писати та читати.

У ситуації, коли швидко потрібно удосконалити аудіювання, може допомогти метод Каллана [9]. Розроблений у 1960-х рр. Робіном Калланом, цей метод відрізняється динамічністю та орієнтацією на активне занурення у мовне середовище. Метод заснований на постійній концентрації та активній участі студентів, що дозволяє швидко засвоювати матеріал без надмірного теоретичного навантаження. Такий підхід дає помітні результати за ко-

роткі терміни. Відзнакою методу Каллана є те, що під час заняття викладач безперервно ставить питання, на які студентам потрібно одразу надавати відповіді. Для початку це зовсім прості речення. Наприклад, викладач питає: “Are you speaking Spanish?”. Студент відповідає: “No, I’m not speaking Spanish, I’m speaking English” [9]. Викладач допомагає, якщо у студента виникають труднощі та водночас коригує граматичні та мовленнєві помилки. Певний обсяг питань повторюється від заняття до заняття, доки відповіді на них не стають майже автоматичними. На наступних заняттях для інших тем додаються нові питання та відповіді. Головне під час обміну запитаннями та відповідями підтримувати природний і швидкий темп діалогу, намагаючись говорити як носії мови. Необов’язково присвячувати такій роботі ціле заняття. Якщо група студентів невелика, досить 10–15 хвилин. Таке занурення у штучне англійське середовище за умови постійної, активної взаємодії всіх учасників освітнього процесу робить заняття інтерактивним. Важлива роль на таких заняттях відводиться викладачеві. Адже саме він повинен підтримувати темп, слідкувати за відповідями, підказувати та швидко виправляти помилки студентів. Саме викладач готує відповідні питання, вирази та відповіді, які мають бути надані у тій чи тій мовній ситуації. Відповіді, що надаються, мають бути достатньо розгорнутими, конкретними, у них треба використовувати слова, які прозвучали у запитанні. Діалог може відбуватись у більш швидкому темпі, ніж при звичайній розмові. Швидкість допомагає сконцентруватися, утримувати увагу. Наведемо приклад деяких тематичних питань. На старших курсах програма дисципліни включає вивчення тем “Applying for a Job” (заява про зарахування на роботу) та “Careers in Engineering” (кар’єра в інженерних галузях), що супроводжується виконанням домашніх завдань. Освоєння цих тем допомагає підготувати резюме, супровідний лист та успішно пройти співбесіду англійською мовою. Для конкретного випадку питання і відповіді обираються з огляду на підготовку до співбесіди англійською мовою. Особлива увага надається аналізу можливих питань та відповідей, вивченню того, чого важливо уникати на співбесіді й навпаки, того, без чого співбесіда не зможе бути успішною, а також освоєнню навичок перефразування невдалих висловлювань. Також розглядаються ключові аспекти мовного етикету англійською мовою. Студенти складають словник лексики, необхідної для влаштування на роботу, беруть участь у підготовці питань, з огляду на їх можливе використання. На відміну від традиційних відповідей за Калланом, які складаються із заперечувальної та стверджувальної частин, пропонується адаптувати діалог до конкретних потреб студентів. Наприклад, це можуть бути такі пари “питання – відповідь” відпо-

відної тематики, як “What are your strengths?” (Які ваші сильні сторони?) – “I believe my strongest trait is my attention to detail” (Я вважаю, що моя найсильніша риса – це увага до деталей) або “I understand my customers’ needs” (Я розумію потреби своїх клієнтів). Необов’язково студент у майбутньому скористається саме цими формулюваннями, але він запам’ятає термінологію, порядок вживання слів у запитанні та відповіді, завдяки багаторазовому відтворенню легко зможе розпізнати слова й зрозуміти речення, а також без зволікання озвучити їх самостійно. Навіть якщо надалі студент допустить помилку під час побудови речення або застоосує не те слово, він зможе на ходу перебудувати вислів або змістити акцент.

Складність питань та відповідей повинна з часом збільшуватися відповідно до розширення словникового запасу студентів. Бажано, щоб викладач міг підтримувати достатній темп спілкування, з урахуванням рівня підготовки окремих здобувачів освіти. Для цього він може задавати простіші питання менш підготовленим студентам, і навпаки, вимагати більш розгорнутих відповідей від досвідчених. Використовувана лексика має бути загальноживаною, такою, що належить до розмовної англійської мови. Метод Каллана передбачає, щоб студент безперервно чув англійську мову в аудиторії та якнайшвидше відповідав англійською мовою. Каллан стверджував, що дотримання швидкості змушує студентів думати англійською, не витрачаючи час на переклад в умі. Фрази і стійкі вирази поповнюють словниковий запас й надалі полегшують побудову висловлювань. Завдяки постійному тренуванню розвивається практична навичка “думати англійською”, а це допоможе удосконалити навички володіння мовою.

Студенти закладів вищої освіти, як правило, мають відповідну підготовку: достатній рівень англійської мови і стійку мотивацію до вдосконалення своїх знань. У такому разі немає потреби в регулярному застосуванні підходу Каллана. Його можна обмежити, наприклад, проведенням Quiz (вікторин), які передбачатимуть швидкий обмін питаннями та відповідями, або інсценуваннями, що допоможе зробити процес навчання захопливим, додасть впевненості при спілкуванні англійською мовою, дасть можливість студентам легко та природно застосовувати мову на практиці.

Очевидно, що метод Каллана не є універсальним, проте існування “різноманітності студентських контингентів з різними рівнями володіння мовою, мотивацією та цілями” потребує від викладачів “адаптивних стратегій викладання” [2]. Метод Каллана довів свою ефективність для початківців, але є набагато менш ефективним для студентів вищого рівня, адже навички читання та письма під час діалогів не викладаються. Крім того, він перед-

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕНСЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ КАЛЛАНА

бачає багато повторюваного контенту, що вимагає зайвих втрат часу. Тому, якщо для початківців та середнього рівня цей метод може бути виправданим, то для більш підготовлених студентів може використовуватись тільки як додатковий матеріал.

Можна впевнено сказати, що вивчені за цим методом нові слова та граматичні елементи будуть вільно використовуватись у звичайних розмовах, метод Каллана додає впевненості студентам у своїх мовних здібностях та може бути корисним для людей, які освоїли читання, аудіювання та письмо, але не говорять іноземною мовою.

Керуючись Методичними рекомендаціями щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України, в яких йдеться про впровадження методик, які уможливили б “підвищити рівень володіння студентами англійською мовою, подолати психологічний бар’єр у використанні англійської мови та забезпечити її прикладне застосування у професійній діяльності”, можна рекомендувати дещо обмежене застосування методу Каллана з його адаптацією відповідно до рівня підготовки студентів та з належним методичним забезпеченням [4].

Висновки з даного дослідження. У статті розглянуто застосування методу Каллана з метою успішного розвитку навичок аудіювання та говоріння, при вивченні англійської мови у технічному закладі вищої освіти. Обґрунтовано доведено, що метод Каллана може використовуватись як додатковий матеріал або як адаптивна стратегія викладання. Стверджується, що цей метод робить процес навчання захопливим, додає впевненості при спілкуванні англійською мовою, поповнює словниковий запас із стійким запам’ятовуванням. Цей метод довів свою ефективність для студентів з початковим та низьким рівнем володіння англійською мовою і може застосовуватись при вивченні англійської мови дорослими початківцями. Впровадження нових та адаптація вже наявних методів опанування англійської мови є важливою запорукою удосконалення мовної освіти в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байдак Л.І. Особливості викладання ділової англійської мови магістрам аграрного ЗВО. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 82. С. 145–149.
2. Бондарчук Ю.А. Стратегії викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Том 12. № 1. С. 32–38.
3. Кудря М.М. Сучасні методики викладання іноземних мов у вищій школі України. *Спеціальний тематичний випуск “Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”*. 2020. № 2. С. 222–230.

4. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України : наказ МОН України від 25.07.2023 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0898729-23> (дата звернення: 20.01.2025).

5. Про застосування англійської мови в Україні : Закон України від 04.06.2024 № 3760-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3760-20> (дата звернення: 20.01.2025).

6. Филипська В.І. Огляд сучасних педагогічних технологій та методик викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах за європейськими стандартами. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. № 211. С. 212–218.

7. Цепко Т.А. Застосування інтерактивних технологій у викладанні англійської мови. *Молодь і ринок*. 2018. № 12 (167). С. 116–120.

8. Чевичелова О.О. Інтегроване навчання видів мовленнєвої діяльності на заняттях з англійської мови у ЗВО. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2023. № 1 (23). С. 337–346.

9. Callan R.K.T., McLeay D., Best G., Jones A. *Teacher’s Book Stages 1&2*. London Callan Publishing Ltd. 2012. 172 p.

10. Khaled Jebahi. Approaches and Methods in Language Teaching and Learning over Time. *Language and Literacy*. 2022. Vol. 24, Issue 3. P. 88–106.

11. Richards J., Rodgers T. *Approaches and Methods in Language Teaching*. New York : Cambridge University Press. 2001. 204 p.

REFERENCES

1. Baidak, L.I. (2022). Osoblyvosti vykladannia dilovoi anhliiskoi movy mahistram ahrarnoho ZVO [Peculiarities of teaching business english to master students at agrarian higher education institutions]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general academic schools*. Vol. 82, pp. 145–149. [in Ukrainian].
2. Bondarchuk, Ju.A. (2024). Stratehii vykladannia inozemnykh mov u zakladakh vyshchoi osvity [Strategies for foreign language teaching in higher education]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*. Vol. 12, No. 1, pp. 32–38. [in Ukrainian].
3. Kudria, M.M. (2020). Suchasni metodyky vykladannia inozemnykh mov u vyshchii shkoli Ukrainy [Modern methodologies of teaching foreign languages in higher school of Ukraine]. *Special thematic issue “Higher education in the context of integration into the European space”*. Vol. 2, pp. 222–230. [in Ukrainian].
4. Metodichni rekomendatsii shchodo zabezpechennia yakisnoho vyvchennia, vykladannia ta vykorystannia anhliiskoi movy u zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy [Methodological recommendations for ensuring high-quality learning, teaching and use of English in higher education institutions of Ukraine]. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 07/25/2023 No. 898. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0898729-23> (Accessed 20 Jan 2025). [in Ukrainian].
5. Pro zastosuvannia anhliiskoi movy v Ukraini [On the Use of the English Language in Ukraine]. Law of Ukraine dated 06/04/2024 No. 3760-IX. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3760-20> (Accessed 20 Jan 2025). [in Ukrainian].

АНАЛІЗ АТРИБУТІВ ІНТЕЛЕКТУ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРА У МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

6. Fylypska, V.I. (2023). Ohliad suchasnykh pedahohichnykh tekhnolohii ta metodyk vykladannia inozemnykh mov u vyshchykh navchalnykh zakladakh za yevropeiskymy standartamy [Overview of modern pedagogical technologies and methods of teaching foreign languages in higher educational institutions according to european standards]. *Scientific notes. Series: Pedagogical Sciences*. Vol. 211, pp. 212–218. [in Ukrainian].

7. Tsepko, T.A. (2018). Zastosuvannia interaktyvnykh tekhnolohii u vykladanni anhliiskoi movy [Application of interactive technologies in teaching English]. *Youth & market*. Vol. 12(167), pp. 116–120. [in Ukrainian].

8. Chevychelova, O.O. (2023). Intehrovane navchannia vydiv movlennievoi dialnosti na zaniattiakh z anhliiskoi

movy u ZVO [Integrated approach to teaching English language skills in university classroom]. *Contemporary Studies in Foreign Philology*. Vol. 1(23), pp. 337–346. [in Ukrainian].

9. Callan, R.K.T., McLeay, D., Best, G. & Jones, A. (2012). *Teacher's Book Stages 1&2*. London: Callan Publishing Ltd. 172 p. [in English].

10. Khaled Jebahi (2022). Approaches and Methods in Language Teaching and Learning over Time. *Language and Literacy*. Vol. 24, Issue 3, pp. 88–106. [in English].

11. Richards, J. & Rodgers, T. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching*. New York: Cambridge University Press. 204 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 30.01.2025

УДК 378.091.2:[355.23:316.46]:[612.821.3:159.925]:001.891
DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322315>

Віктор Цепінь, ад'юнкт штатний науково-організаційного відділу
Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного

АНАЛІЗ АТРИБУТІВ ІНТЕЛЕКТУ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРА У МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

У статті розглядається розв'язання однієї із актуальних проблем професійної підготовки майбутніх військових лідерів Збройних сил України – формування у них атрибутів інтелекту військового лідера що дозволяє їм мислити аналітично, критично, етично та з відчуттям культури, щоб зрозуміти ситуацію, приймати обґрунтовані рішення, долати проблеми і діяти. Комплексне поєднання означених вище атрибутів інтелекту військових лідерів та їх застосування у повсякденних і бойових умовах є мисленням на зростання – це тип мислення, який відображає наше переконання у тому, що людині все під силу. Завдяки наполегливості та зусиллям кожний з нас може стати тим, ким хоче. Немає людей розумних чи не розумних – є тільки ті, хто розкрив потенціал свого інтелекту, і ті, хто цього поки що не зробив.

Ключові слова: інтелект; атрибути; військове лідерство; військовий лідер; концепція; дослідження.

Літ. 8.

Victor Tsepın, Adjunct Staff Member of the Scientific and
Organizational Department,
National Army Academy named after Hetman Petro Sahaydachniy

ANALYSIS OF THE ATTRIBUTES OF INTELLIGENCE OF A MILITARY LEADER IN INTERDISCIPLINARY RESEARCH

This article discusses the solution to one of the most pressing problems of professional training of future military leaders of the Armed Forces of Ukraine – the development of military leader's intelligence attributes that allow them to think analytically, critically, ethically and culturally to understand the situation, make informed decisions, solve problems and act. The complex combination of the above-mentioned intelligence attributes of military leaders and their application in every day and combat environments is a growth mindset – a mindset that reflects our belief that human beings can do anything. With perseverance and effort, each of us can become what we want to be. There are no smart or stupid people – there are only those who have realized the potential of their intelligence and those who have not yet done so.

Problem statement. Professional military personnel of the Armed Forces of any state are a guarantee of the strength of the state as a whole. Today, military personnel are obliged to take on the challenges of defending their country from Russian aggressors. Therefore, it should be noted that military personnel must develop their intelligence and leadership skills as a whole to achieve their goals.

In the context of the current war between the Russian Federation and Ukraine, the problem of forming the attributes of a military leader's intelligence is becoming increasingly urgent and necessary. This is due to a number of reasons: the digitalization of all spheres of society, the spread of false information in times of war, and the possibility of using the intelligence of a military leader as a security factor for subordinate military personnel.

The purpose of the article is a theoretical analysis of the peculiarities of professional training of future officers aimed at forming the intelligence and leadership qualities of future officers of the Armed Forces of Ukraine in higher